

మళ్ళీ ఆడుకోవాలే!

ఇళ్ళో ఉర్రూతలూగింపు

“శేషిద్రిగారూ!”

పీలుపు విని— ఆ యన వరండాలోకి వచ్చారు. “నువ్వట్లో సుధాకరం! ...రా... కూర్చో... ఏమిటి విశేషం?” అప్యాయంగా పలకరించారాయన.

“రాతి— టెలిగ్రాఫ్ వచ్చిందండీ...” సుధాకరం గొంతు దీనంగా ఉంది. “మళ్ళీ ఆడపిల్లే నండీ.” అన్నాడు భారంగా.

“ఇంత మంచి వార్తయి లా గట్ యే చెప్పడం! ... ఉండు...” వాదాదిడిగా లోపలికి వెళ్ళివచ్చి— “నోరు తెరువ్... చూడు... మధ్య తరగతి కుటుంబాల్లో ఎప్పుడుపడితే అప్పుడు స్వీట్లు పిద్దంగా ఉండవు. పంచదార మాత్రం స్వీటు కాదా?” అంటూ అతని నోట్లో గుప్పెడు పంచదార పోశారు.

సుధాకరం— ఎదురింట్లో ఉంటున్నాడైతే. శేషిద్రిగారంటే గౌరవమూ, అభిమానమూ. ఆయనని పెద్ద దిక్కులా భావించుకుని కష్ట సుఖాలు చెప్పుకుని— సలహాలు తీసుకుంటాడు. శేషిద్రిగారు కూడా చిన్న వాళ్ళలో చిన్నవాడిగా కలసిపోగల సరసులు. మాటలో చతురతా, కొంచెం హాస్యమూ మిళితమై ఉండటంతో ఎవరినయినా యిట్టే ఆకట్టుకుంటారు.

“కంగ్రామ్యులేషన్స్...” అన్నారాయన. చేతికి మిగిలిన కొంచెం పంచదారనూ తన నోట్లో దులుపుకుని. పంచదార తిన్నా— సుధాకరం ముఖం వేరు మింగినట్టే ఉంది. ఏడుపు ముఖం పెట్టేసి— “నాకు పుట్టింది— పున్నామ నరకంనుంచి తప్పించే పుత్రుడు కాడండీ. ఆడ పిల్ల. రెండో ఆడపిల్ల...” అన్నాడు.

“ఈ రోజుల్లో యిటువంటి చాదస్తా లేమిటోయ్. నాలాటి ముసీల్లో వాదిలేస్తూంటే నువ్వొకా పిటిని పట్టుకు వేలాడుతున్నావా!? ఊ. ఎప్పుడు బయలుదేరుతున్నావు మాతా శిశువులని చూడడానికి? అమ్మాయి కేమమేనా?”

“నేను వెళ్ళడంలేదండీ. అబ్బాయియితే వెళ్ళామని ఎంతో ఆత్రతపడ్డాను...” పెన్నిది పోగొట్టుకున్నట్టే అతి విచారంగా ఉంది సుధాకరం కంఠం.

“ఏమిటయ్యా ఆలా దిగాలు పడిపోతావ్? ఆడపిల్లయితే ఏం?”

“బోలెడంత కట్నాలుపోసి అల్లుళ్ళని వెదికి పెళ్ళిళ్ళు చేసి మనం ఆవిహారాలి. నన్నుడిగితే—

ధనవంతులందరికీ ఆడపిల్లలూ, సామాన్యులందరికీ మొగ పిల్లలూ పుడుతుంటే నమనమాజం సులభంగా ఏర్పడుతుండేమా...”

“కాదేమా. చిత్తమున్నవాడి చిత్తం కదా? అప్పుడు— రూలు మార్చేసి ఆడపిల్లలకి కట్నం వమాలు చేస్తారు మగ పిల్లలనుంచి. వరకట్నం— మళ్ళీ కన్యాశుల్కమౌతుంది. మన మధ్యతరగతి జాతివెవరూ ఉద్ధరించలేరోయ్. వ్యవస్థవైదే ఏ మార్పుయినా మనకి ప్రాణసంకటంగానే పరిణమిస్తూ— మనం— ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే అన్నట్లు మిగులుతాం ఏనాటికీ.”

“మీకేం... ఎన్నయినా చెబుతారు... ఏమయినా చెబుతారు. అదృష్టవంతులు... ముగ్గురూ కొడుకులే!” సుధాకరం కంఠంలో కొంచెం అసూయకూడా ధ్వనించింది.

అదే క్షణంలో... కాపీలు పట్టుకుని వచ్చింది అనసూయమ్మ గారక్కడికి. “అమ్మాయి పుట్టిందటగా? మంగళవారం... మహాలక్ష్మి పుట్టిందన్నమాట... వెళ్ళినప్పుడు— శ్యామలని నేనడిగేసినకూడా చెప్ప...” అని— కాపీ గ్లాసులు పట్టుకు వెళ్ళి పోయారావిడ అక్కడినుంచి.

“చితే— నేను చాలా అదృష్టవంతుణ్ణి... నువ్వు చాలా దురదృష్టవంతుడివి అంటావు. జానా?”

“కాదా? ... ఆడపిల్లకి మగపిల్లడికీ— పోషణ, చదువు వగైరాలన్నిటికీ ఖర్చు సమానమే. పెళ్ళికి— ఆడపిల్ల కట్నపు మూటలు తరలించుకుని పైకి పోతుంది. అబ్బాయియితే— మూటలూ తెస్తాడు. ఇంటికి కోడలిని తెస్తాడు. వృద్ధాప్యంలో— అవసరానికి ఆడుకుంటాడు...”

అతని మాటలు వింటూనే పకపక నవ్వారు శేషిద్రి. “దూరపు కొండలు నునువనేది నిజమే సుమీ!... చూడబోతే— నువ్వొకా... పితృ దేవోభవ అనే సత్యకాలంలోనే ఉన్నట్లున్నావు. నీకో చిత్రమైన విషయం చెప్పిదా?”

“ఊ...”

“ఉండు...” లోపలికి వెళ్ళి ఐదు నిమిషాలకి వచ్చి... “లాభాలేదోయ్. ప్రత్యక్షంగా చూపుదా మనుకున్నాను. కాని... ఉత్తరం ఎక్కడో పారేశారు. మన యిళ్ళల్లో ఏదిమాత్రం దొరుకుతుంది సమయానికి?”

“ఏం ఉత్తరం?”

“మా పెద్దబ్బాయి వ్రాశాడులే. పటం కట్టించుకు దాచుకోవలసిన ఉత్తరం— మళ్ళీ

జీవితంలో పారపాటు చేయకుండా...”

“మీరేం చెబుతున్నారో నా కర్కంకావడం లేదు...” అయోమయంగా చూశాడు సుధాకరం— రంగులు మారిన శేషిద్రిగారి ముఖంలోకి ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ.

“నాకు ముగ్గురు కొడుకులు కదా? నేను నా ముగ్గురి కొడుకుల ముచ్చటా చెబుదామను కుంటున్నాను— నీకు ఏనే ఓపికుంటే...”

“చెప్పండి. నేనూ— నా బాధ మరిచి పోదామన్న ప్రయత్నంలోనే ఉన్నాను” అన్నాడు సుధాకరం ఆడపిల్ల బాధను తలుచుకుంటూ.

శేషిద్రిగారు వాలుకుర్చీలో వెనక్కి వాలి ఓ నిట్టూర్పు విడిచారు.

* * *

“మధూ! వచ్చావా ... ఎలా రాశావు టెన్స్?” ఆత్రంగా అడిగారు శేషిద్రి.

“ఏదో రాశానులే.”

“అదేమిటలా నిర్భూషిగానూ బాధ్యతారహితంగానూ జవాబు చెబుతావ్? వ్రాత పరీక్షలూ యింటర్వ్యూలూ బాగాచేసి త్వరగా ఉద్యోగం సంపాదించుకోవూ? చదువు పూర్తయి రెండేళ్ళోతూంది...” మందలిస్తున్నట్లుగానే చూశారు.

“ఆ భారమూ బాధ్యతా హవికాపు నాన్నా!”

“మరెవరివి?” ఆశ్చర్యంగా చూశారు.

“నీవి!” ఖచ్చితంగా చెప్పాడు మధు.

“నానా!?” తెల్లబోయారాయన.

“బెనాన్నా... నీకు తెలియకపోతే తెలుసుకో.”

కుర్రాళ్ళ రాసే పరీక్షలకి, చేసే ఇంటర్వ్యూలకి కాదు ఉద్యోగాలు వచ్చేది. వాళ్ళ నాన్నలివ్వలిగే లంచాలకి... తేగలిగే సీసార్లులకిను. దిసికో ద రూలాఫ్ ద డే. కనుక— తండ్రి... నాకుద్యోగం రాలేదంటే ఆ లోపం నాదికాదు, నీది” కుండ బద్దలుకొట్టిపట్లు చెప్పేసి వెళ్ళిపోయాడు మధు.

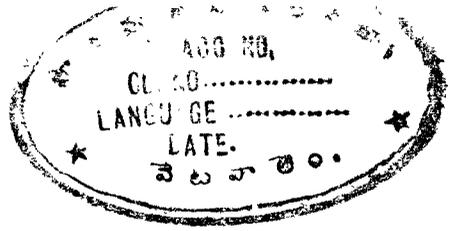
* * *

అప్పుడు— హైదరాబాదులో వస్తేస్తున్న పెద్దబ్బాయికి ఉత్తరం రాశాను విషయం వివరిస్తూ— ఓ ఐదువేలు నర్దుమని. దానికి తిరుగుటపోలో జవాబుచ్చిందోయ్. ఉత్తరం ఉంటే చూపేవాణ్ణి. నువ్వు చూసి తరించే వాడివి, నీకా అదృష్టం లేక నానోట వివాల్చి వాస్తూంది. అంతలోనేసంతృప్తిపడు సుధాకరం.

“నాన్నగారూ!

మీర్రాసిన ఉత్తరం అందింది. ఐదువేలు పంపమని అవలీలగా రాసేశారు! మీ అమాయ కత్తానికేమనుకోవాలో తెలియలేదు.

“సీటిలో ఎనిమిది వందలతో బ్రతకడమంటే— అసిధారావ్రతమన్నమాటే. మీ కోడలు నన్ను రోజూ దెప్పతూనే వుంటుంది. ఒక్కతులం బంగారం పెట్టి వెళ్ళనయినా చేయించ లేకపోయారు పెళ్ళయి అయిదేళ్ళయినా అంటూ. ఎంత సిగ్గుగా ఉండో! స్కూటరు కొనుక్కోవాలనే కోరికను— లూనాకి చంపుకుని— దివరది

కూడా అసాధ్యం యీ జన్మకి అని నిరాశచేసుకుని బ్రతుకుతున్నాను. పట్టుమని పది ఖరీదైన చీరలేనాలేవని మీకోడలికి నిత్యమూ అసంతృప్తి. ఇవీ మా జీవితాలు. మిమ్మల్ని డబ్బు పంపమని అడగనందుకు సంతోషించండి. నాకు ఎప్పుడు డబ్బుకోసం వ్రాసినా ప్రయోజన ముండదని తెలియజేయుటకు మిగుల చింతించుచున్నాను..."

"యోగక్షేమాలయినా లేకుండా—చురకలాటి ఉత్తరం. ఎంత అదృష్టవంతుల కందుతుందిటవంటి ఉత్తరం?"

భారంగా నవ్వు... ముచ్చటగా మూడో అధ్యాయం కూడా విశేషావో... నీకు పూర్తిగా అర్థమైపోతుంది నా అదృష్టమేమిటో. మూడో వాడు మురపారి. ఆఖరివాడనీ... చురుగ్గా ఉంటాడనీ... వాణ్ణి కాన్వెంట్ లో చేర్పించాను. నా దగ్గర వాడికి చనువెక్కువ.

"డాక్టర్!"

"వాల్ సన్?"

"అర్జెంటుగా ఓ హాండాక్రెట్స్..."

"హాండాక్రెట్! దేనికి?"

"చెప్పింది చెయ్యి. చరిత్ర డక్యుమెంట్స్ వున్నప్పుడూ. ఈసారికి చెబుతున్నాను. ప్రాంట్స్ పిక్చర్ వేస్తున్నాం"

"హాండాక్రెట్ కాదు, టెన్సుయినా యివ్వలేను. సారీ." అనేశాను. మరి నేను — మా రెండో వాడి ఉద్యోగానికి పెట్టుబడి సమకూర్చే యత్నంలో ఉన్నానుగా? పదులూ యిరవైలూ కూడా పొరుపుచేస్తున్నాను.

"నువ్వన్నాడూ యింతే నాన్నా. నీ కొడుకుని కావడం నేను పూర్వ జన్మలో చేసుకున్న పాపం. స్టూడెంటు నన్నమాటేకాని ఓ లైఫ్ లేడు, పన్నూలేదు. మిగిలిన ఫాదర్స్ ని చూసయినా నేర్చుకోరాదూ పిల్లల్నిలా పెంచాలో? ఇలా గయితే నేను నలుగురిలోనూ తల్లిత్తుకుని వదుపు కోలేను. తరువాత నీ యిష్టం..." అల్టిమేటం యిచ్చేసి వెళ్లిపోయాడు.

చచ్చిపోయాక వున్నాను చరకమనే ది నిజంగా ఉంటుందో ఉండదో? ఉన్నా — దాని నుంచి కొడుకులు మనని రక్షిస్తారో రక్షించరో అనలు తెలీదు. కాని...నా అనుమానమే నుమా... పుత్రులు తల్లితండ్రులకి యీ రోజుల్లో — భూమీదే వున్నామనరకం సృష్టిస్తున్నారేమో అని. నీ అభిప్రాయమేమిటి?" అమాయకంగా దూస్తూ అడిగారు సుధాకరాన్ని.

"నేను — వెళ్తానండీ." అతను లేచాడు,

ఓ నిశ్చయానికి వచ్చినవాడిలా. శేషాద్రి గారి మాటను వినిపించుకోలేదతను.

"ఎక్కడికి?"

"పాపని చూసేందుకు, ఓ గంటలో రైలుంది." అంటూ అతను కదులుతూంటే — "నా ఆశీస్సులు కూడా అందజెయ్య..." అని కేక వేశారాయన; వాలుకుర్చీలోంచే.

సుధాకరం గేటు దాటేశాడు.

అప్పుడు అనసూయమ్మ వచ్చింది— వొంటింట్లోంచి చేతులు తుడుచుకుంటూ. తనలో తనే చిరునవ్వులు చిందించుకుంటున్న భర్తని చూస్తూ — "పాపం ... చిన్నవాణ్ణి పట్టుకుని ఏమిటంతంత ఉపన్యాసాలిచ్చేస్తున్నారంతసేపూ?" అడిగింది.

"ఉపన్యాసాలు కావే... కథలు."

"కథలా!"

"ఔను. కథలే. అనసూయా ... చేదు మందు కంటే తియ్యటి కథలే బాగా పని చేస్తాయి సుమీ ఒక్కొక్కప్పుడు: సుధాకరం భార్యనీ, శిశువునీ చూసుకుందుకు వెళ్తున్నాడు."

అనసూయమ్మకి — అర్థమయినా అవనట్లు న్నాయాయనమాటలు.

